

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 02 17
COM(2025) 43 final

2025/0024 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės šalių konferencijos 17-ajame susitikime, dėl tam tikrų tos konvencijos straipsnių ir priedų pakeitimų

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma Sąjungos pozicija, kurios turi būti laikomasi Bazelio konvencijos šalių konferencijoje, dėl Europos Sąjungos pasiūlymo iš dalies pakeisti šios konvencijos IV priedą ir dėl Rusijos Federacijos pasiūlymo iš dalies pakeisti šios konvencijos 6 straipsnį. Kitą (17-ąją) Šalių konferencijos susitikimą numatyta surengti 2025 m. balandžio 28 d. – gegužės 9 d. Ženevoje. Abu pirmiau nurodyti pasiūlymai jau buvo aptarti 2022 m. birželio mėn. ir 2023 m. gegužės mėn. įvykusiuose 15-ajame ir 16-ajame Šalių konferencijos susitikimuose. Sąjungos pozicija dėl šių 15-ajam ir 16-ajam Šalių konferencijos susitikimams skirtų pasiūlymų buvo nustatyta 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos sprendimu (ES) 2020/1829¹, 2022 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimu (ES) 2022/1025² ir 2023 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimu (ES) 2023/1007³. Kitam Šalių konferencijos susitikimui dėl šių pasiūlymų reikalingas naujas Tarybos sprendimas.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Bazelio konvencija dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės

Bazelio konvencija dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės (toliau – Konvencija) buvo priimta 1989 m. kovo 22 d., o įsigaliojo 1992 m. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra Konvencijos šalys⁴. Prie Konvencijos yra prisijungusi 191 šalis.

Pagrindinis Konvencijos elementas – tam tikrų rūšių atliekų eksporto, importo ir tranzito kontrolės sistema, grindžiama sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūra. Apie atliekų, kurioms taikoma Konvencija, eksportą turi būti iš anksto pranešama importo ir tranzito valstybių kompetentingoms institucijoms. Pranešimai teikiami raštu ir juose pateikiami Konvencijos V A priede nurodyti pranešimai ir informacija. Atliekos gali būti eksportuojamos tik jei ir kai visos susijusios valstybės duoda rašytinį sutikimą (Konvencijos 6 straipsnis).

Konvencijos kontrolės sistema taikoma pavojingoms atliekoms, apibrėžtoms Konvencijos 1 straipsnyje ir išvardytoms VIII priede, taip pat II priede išvardytoms atliekoms, kuriose yra iš namų ūkių surinktų atliekų, taip pat buitinių atliekų, tam tikrų plastiko atliekų ir nepavojingų elektros ir elektroninės įrangos atliekų deginimo proceso likučių. Be to, Konvencijos IX priede yra išvardytos atliekos, kurioms Konvencija ir kontrolės sistema netaikomos, nebent jų

¹ 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/1829 dėl pasiūlymų iš dalies pakeisti Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės IV priedą ir tam tikrus II ir IX priedų įrašus pateikimo Europos Sąjungos vardu svarstymui Konvencijos šalių konferencijos penkioliktajame susitikime ir dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu, dėl kitų Konvencijos šalių pasiūlymų iš dalies pakeisti Konvencijos IV priedą ir tam tikrus II, VIII ir IX priedų įrašus (OL L 409, 2020 12 4, p. 28–33).

² 2022 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/1025 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės šalių konferencijos penkioliktajame posėdyje, dėl tam tikrų tos konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pakeitimų (OL L 172, 2022 6 29, p. 11–12).

³ 2023 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1007 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės Šalių konferencijos šešioliktajame susitikime, dėl tos konvencijos straipsnių ir priedų tam tikrų dalinių pakeitimų (OL L 136, 2023 5 24, p. 57–58).

⁴ Tarybos sprendimas 93/98/EEB dėl 1989 m. kovo 22 d. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės patvirtinimo Bendrijos vardu (OL L 39, 1993 2 16, p. 1).

atliekų sudėtyje būtų medžiagų, priskiriamų I priede nurodytai kategorijai, ir dėl tų medžiagų kiekio šioms atliekoms būtų būdingos III priede nurodytos pavojingos savybės.

2.2. Šalių konferencija

Bazelio konvencijos šalių konferencija – pagrindinis sprendimus pagal Konvenciją priimančias organas. Ji yra įgaliota atlikti Konvencijos priedų pakeitimus, o jos susitikimai rengiami kas dvejus metus.

2.3. Siūlomi Konvencijos pakeitimai

Sąjungos siūlomas Konvencijos IV priedo pakeitimas

Konvencijos I, III ir IV priedų ir atitinkamų IX priedo aspektų peržiūra pradėta 12-ajame Šalių konferencijos susitikime (COP12) jos Sprendimu BC-12/1⁵.

13-ajame Šalių konferencijos susitikime (COP13) nuspręsta įsteigti minėtiems priedams peržiūrėti skirtą ekspertų darbo grupę.

Tam atvejui, jei šalis norėtų Šalių konferencijai pateikti svarstyti pasiūlymą dėl Konvencijos IV priede išvardytų tvarkymo operacijų apibūdinimų pakeitimų ir paaiškinimų, ekspertų darbo grupė joms pateikė apsvastyti keletą rekomendacijų ir galimybių. Jei pasiūlymai bus priimti, padidės teisinis aiškumas ir bus lengviau kontroliuoti atliekų vežimą ir užkirsti kelią neteisėtam vežimui. Jie taip pat pasitarnaus siekiant, kad atliekos visame pasaulyje būtų valdomos aplinkai saugiais būdais, ir padės kurti pasaulinę žiedinę ekonomiką.

Remiantis Tarybos sprendimu (ES) 2020/1829, 2020 m. gruodžio 3 d. Sąjungos vardu buvo pateiktas pasiūlymas iš dalies pakeisti IV priedą, siekiant jį aptarti 15-ajame Šalių konferencijos susitikime. Pasiūlymu siekiama pagerinti Bazelio konvencijos įgyvendinimą, visų pirma pakeičiant Konvencijos prieduose pateiktas atliekų valdymo operacijų ir kontroliuotinių atliekų apibrėžtis. Pasiūlymas buvo aptartas 2022 m. birželio mėn. ir 2023 m. gegužės mėn. 15-ajame ir 16-ajame Konvencijos šalių konferencijos susitikimuose. Diskusijų metu daugelis šalių išreiškė susirūpinimą dėl tam tikrų pasiūlymo aspektų. Tai visų pirma pasakytina apie konkrečias naujas operacijas, pavyzdžiui, „parengimo pakartotiniam panaudojimui“ įtraukimą kaip naujos atliekų valdymo operacijos, taip pat operacijų, kurios vykdomos prieš pateikiant atliekas kitoms operacijoms („tarpinių operacijų“), įtraukimą į IV priedą ir labai bendros nuostatos dėl operacijų, kurių neapima kitos tame priede išvardytos operacijos, įtraukimą. Todėl, siekiant pažangos dėl šio pasiūlymo, 17-ame Šalių konferencijos susitikime reikės papildomų diskusijų.

Jei Šalių konferencijai pavyks susitarti dėl Konvencijos IV priedo pakeitimų, jie turės būti perkelti į ES atliekų pagrindų direktyvą 2008/98/EB⁶ (Konvencijos IV priedą atitinkantis atliekų tvarkymo operacijų sąrašas) ir galbūt Reglamentą (ES) 2024/1157⁷.

Rusijos Federacijos siūlomas Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Rusijos Federacija pateikė 15-ajame Šalių konferencijos susitikime svarstyti pasiūlymą, kuriuo siekiama iš dalies pakeisti Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pirmą sakinį (toliau –

⁵ Daugiau informacijos pateikta Bazelio konvencijos svetainėje <http://www.basel.int/Implementation/LegalMatters/LegalClarity/ReviewofAnnexes/AnnexesI,III,IVandrelatedaspectsofAnnexes/tabid/6269/Default.aspx>.

⁶ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanči kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3–30).

⁷ 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1157 dėl atliekų vežimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1257/2013 ir (ES) 2020/1056 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006, (OL L, 2024/1157, 2024 4 30).

numatomas aktas)⁸. Šis pasiūlymas vėl buvo įtrauktas į 16-ojo Šalių konferencijos susitikimo darbotvarkę.

Diskusijos dėl Rusijos Federacijos pasiūlymo vyko 15-ajame ir 16-ajame Šalių konferencijos susitikimuose. Pagal 2022 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimą (ES) 2022/1025 ir 2023 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimą (ES) 2023/1007 Sąjunga šiam pasiūlymui nepritarė (daugiau informacijos pateikta skirsnyje dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu). Rusijos Federacijos pasiūlymui taip pat nepritarė kelios panašiai mąstančios šalys. Tačiau kitos šalys pareiškė pritariančios pasiūlymui.

Po šių diskusijų Šalių konferencija nusprendė Rusijos pasiūlymo svarstymą atidėti pirmiausia 16-ajam Šalių konferencijos susitikimui, o vėliau tame susitikime – 17-ajam Šalių konferencijos susitikimui.

2024 m. spalio mėn. Rusijos Federacija pateikė atnaujintą pasiūlymą iš dalies pakeisti Konvencijos 6 straipsnio 2 dalį, nekeisdama savo pasiūlymo esmės, o pakeisdama terminą nuo 30 iki 90 dienų.

Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pirmas sakinyss suformuluotas taip: *„Importuojanti valstybė siunčia pranešėjui atsakymą raštu, kuriuo sutinka su pervežimu nurodytomis sąlygomis ar nenurodydama jų, atsisako leisti pervežimą arba prašo pateikti papildomos informacijos.“*

Rusijos Federacija siūlo pakeisti šį sakinį: įrašyti 90 dienų terminą, per kurį importuojanti valstybė turėtų išsiųsti pranešėjui atsakymą (sutikti su planuojamu vežimu, atsisakyti leisti tokį vežimą arba paprašyti pateikti papildomos informacijos). Be to, pasiūlyme tarp žodžių „*jų*“ ir „*atsisako*“ išbraukiamas kablelis, o vietoj jo įrašomas žodis „*arba*“.

Konvencija Sąjungoje įgyvendinama reglamentais (EB) Nr. 1013/2006⁹ ir (ES) 2024/1157 dėl atliekų vežimo¹⁰ (toliau – Atliekų vežimo reglamentas¹¹). Konvencijos pakeitimai įsigalioję ES po to, kai jie būtų įgyvendinti iš dalies pakeitus šį reglamentą.

Pagal dabartines Sąjungai ir jos valstybėms narėms taikomas taisykles jau numatytas 30 dienų terminas, per kurį importuojanti valstybė turi atsakyti pranešėjui (žr. Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 8 straipsnį). Tai taikoma ir kitoms EBPO šalims, kaip nustatyta EBPO sprendime¹².

Sąjungai vienintelė praktinė pakeitimų, susijusių su Rusijos Federacijos pasiūlymu, pasekmė būtų susijusi su atliekų, apie kurias pranešama, eksporto iš EBPO nepriklausančių šalių ir į jas procedūra. Kadangi Konvencijos VIII ir II prieduose nurodytas atliekas eksportuoti į EBPO nepriklausančias šalis pagal Atliekų vežimo reglamentą draudžiama, Rusijos pasiūlymu padarytas pakeitimas būtų aktualus tik į sąrašą neįtrauktoms atliekoms, kurioms pagal Atliekų vežimo reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punkto iii ir iv papunkčius taikoma sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūra. Rusijos Federacijos pasiūlytas pakeitimas reikštų, kad

⁸ Su pasiūlymo tekstu galima susipažinti Bazelio konvencijos svetainėje, žr. <http://www.basel.int/TheConvention/Communications/tabid/1596/Default.aspx>.

⁹ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL L 190, 2006 7 12, p. 1).

¹⁰ 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1157 dėl atliekų vežimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1257/2013 ir (ES) 2020/1056 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006, (OL L, 2024/1157, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj>).

¹¹ Reglamentas (ES) 2024/1157 įsigaliojo 2024 m. gegužės 20 d., tačiau dauguma nuostatų bus pradėtos taikyti 2026 m. Iki to laiko toliau taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006.

¹² Sprendimas dėl naudoti skirtų atliekų tarpvalstybinio vežimo kontrolės peržiūros, <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0266>.

tokiais atvejais importuojanti valstybė turėtų per 90 dienų atsakyti pranešėjui, pranešančiam apie iš Sąjungos į EBPO nepriklausančią šalį siunčiamą krovinį.

Konvencijos pakeitimų tvarka

Konvencijos keitimo procedūra nustatyta Konvencijos 17 straipsnyje. Visi tokie pakeitimai privalo būti priimti Šalių konferencijos susitikime. Pakeitimas tampa privalomas toms šalims, kurios deponuoja savo ratifikavimo, sutikimo, oficialaus patvirtinimo ar priėmimo dokumentus pagal Konvencijos 17 straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta: „*Depozitarijui perduodami saugoti atitinkami ratifikavimo dokumentai apie sutikimą, patvirtinimą ir pataisų priėmimą. Pataisos, priimtose pagal 3 ir 4 punktus, įsigalioja jas priėmusioms Šalims devyniasdešimtą dieną nuo tos datos, kai Depozitarijus gavo dokumentą apie ratifikavimą, sutikimą, oficialų patvirtinimą ar priėmimą mažiausiai trijų ketvirtadalių pataisas priėmusių Šalių arba mažiausiai dviejų trečdalių Šalių, priėmusių šio protokolo pataisas, jei tik tame protokole nenumatyta kitaip. Bet kuriai kitai Šaliai pataisos įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Šalis perduoda saugoti ratifikavimo raštą arba dokumentą, kad Šalis sutinka su pataisomis ir jas priima.*“ Todėl bet koks Konvencijos pakeitimas įsigalioja tik jei jį ratifikuoja, su juo sutinka, oficialiai patvirtina arba priima trys ketvirtadaliai Konvencijos šalių (t. y. 144 Šalys).

Konvencijos tekstas yra iš dalies keistas vieną kartą: į Konvenciją įtrauktas 4A straipsnis, o vėliau – VII priedas („Pakeitimas dėl Bazelio draudimo“). Dėl šio pakeitimo Šalių konferencija susitarė 1995 m. surengtame savo trečiajame susitikime, o 2019 m. pakeitimas įsigaliojo jį ratifikavusioms Šalims.

Konvencijos priedų keitimo procedūra reglamentuojama Konvencijos 18 straipsniu ir yra paprastesnė. Priedo pakeitimas įsigalioja visoms Konvencijos šalims, kurios per šešis mėnesius nuo pranešimo apie jo priėmimą dienos nepraneša, kad pakeitimo priimti negali.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Sąjungos siūlomas Konvencijos IV priedo pakeitimas

Laikydamosi 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos sprendimo (ES) 2020/1829, Sąjunga pateikė pasiūlymą iš dalies pakeisti Konvencijos IV priedą ir tam tikrus II ir IX priedų įrašus, kuriuose, *inter alia*, yra šie elementai:

- 1) bendro įvado, kuriame aiškiai išskiriamos galutinio tvarkymo ir regeneravimo sąvokos, įtraukimas ir 2) aiškesnis nurodymas, kad apimamos visos praktikoje pasitaikančios arba galinčios pasitaikyti atliekų valdymo operacijos, nepriklausomai nuo jų teisinio statuso ir nuo to, ar jos laikomos saugiomis aplinkai, ir kad apimamos ir tos operacijos, kurios vykdomos prieš pateikiant atliekas kitoms operacijoms, t. y. tarpinės operacijos;
- antraščių ir įvadinių tekstų, paaiškinančių, ką reiškia operacijos, kurios nėra regeneravimo operacijos (IV priedo A skirsnis), ir kurios yra regeneravimo operacijos (IV priedo B skirsnis), įtraukimas ir
- esamų operacijų paaiškinimai ir naujų operacijų įtraukimas į IV priedą, siekiant, *inter alia*, atnaujinti ir aiškiau išdėstyti operacijų apibūdinimus atsižvelgiant į mokslo, technikos ir kitus pokyčius, įvykusius nuo Konvencijos priėmimo 1989 m., ir įtraukiant į jį labai bendras nuostatas užtikrinti, kad Konvencijos reikalavimai būtų taikomi ir visoms konkrečiai nepaminėtoms operacijoms.

Pasiūlymo tikslai:

- užtikrinti, kad Konvencijoje numatyti atitinkami kontrolės mechanizmai būtų tinkami visapusiškai taikyti ir, jei bus priimti, pagerintų atliekų vežimo kontrolę ir padėtų užkirsti kelią neteisėtam jų vežimui;
- padidinti teisinį aiškumą ir pagerinti atliekų valdymo operacijų bendrą supratimą ir aiškinimą tarp šalių ir
- remti aplinkai saugų atliekų valdymą visame pasaulyje ir padėti kurti pasaulinę žiedinę ekonomiką.

Sąjunga turėtų toliau remti pirmiau nurodytus tikslus, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad daugelis šalių 15-ajame ir 16-ajame Šalių konferencijos susitikimuose pareiškė prieštaravimą, visų pirma dėl naujų operacijų įtraukimo, pavyzdžiui, dėl parengimo pakartotiniam panaudojimui ir labai bendrų operacijų, Sąjunga turėtų būti lanksti, be kita ko, atidėti diskusijas labiausiai ginčytiniais klausimais ir siekti sutarimo dėl likusių pasiūlymo aspektų.

Jei kitos šalys pasiūlytų atitinkamų priedų pataisų, kuriomis būtų galima pasiekti tų pačių tikslų, kurių siekiama Sąjungos pasiūlymu, Sąjunga turėtų būti atvira svarstant šiuos pasiūlymus ir iš principo galėtų tokiems pasiūlymams pritarti.

Siūloma pozicija atitinka ES tikslą rodyti iniciatyvą skatinant visuotinę perėjimą prie žiedinės ekonomikos. Sąjungos pozicija reikalinga atsižvelgiant į tai, kad sritis, kuriai taikomi siūlomi Bazelio konvencijos pakeitimai, priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai. Iš tiesų siūlomų Bazelio konvencijos pakeitimų dalykas patenka į Sąjungos teisės aktų, t. y. ES atliekų pagrindų direktyvos 2008/98/EB¹³ (visų pirma direktyvos I ir II priedų) ir Reglamento (ES) 2024/1157, taikymo sritį. Taigi siūlomi pakeitimai gali turėti įtakos bendroms taisyklėms arba pakeisti jų taikymo sritį, kaip apibrėžta SESV 3 straipsnio 2 dalyje, todėl jie priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

Rusijos Federacijos siūlomas Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pakeitimas

Europos Sąjunga neturėtų pritarti Rusijos Federacijos pasiūlytam Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pakeitimui. Ši pozicija atitinka 15-ajam Šalių konferencijos susitikimui sutartą poziciją, priimtą 2022 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimu (ES) 2022/1025, ir 16-ajam Šalių konferencijos susitikimui sutartą poziciją, priimtą 2023 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimu (ES) 2023/1007.

Pirmoji pakeitimo dalis (90 dienų terminas, per kurį importuojanti valstybė turi atsakyti pranešėjui) nesuteiktų Sąjungai ir jos valstybėms narėms jokio didelio pranašumo, nes ES taisyklėse, atitinkančiose EBPO sprendimą, jau nustatytas 30 dienų terminas, per kurį importuojančios ES valstybės narės turi atsakyti pranešėjui.

Antra pakeitimo dalis (kablelio pakeitimas žodžiu „arba“) neatrodo reikalinga ir gali nulemti teisinį netikrumą. Pagal dabartinę formuluotę yra pakankamai aišku, kad importuojanti valstybė gali atsakyti pranešėjui trimis skirtingais būdais (sutikti su pervežimu, atsisakyti leisti pervežimą arba paprašyti pateikti papildomos informacijos). Todėl šio sakinio keisti nereikia.

Konvencijos keitimo procedūra yra labai sudėtinga ir ilga, ypač todėl, kad pagal tą procedūrą pakeitimas įsigalioja tik po to, kai kiekviena šalis užbaigia vidaus ratifikavimo procesą ir kai

¹³ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3–30).

ta pakeitimą ratifikuoja trys ketvirtadaliai visų šalių. Be to, šio pakeitimo poveikis galiausiai gali būti ribotas, nes pakeitimai privalomi tik juos ratifikavusioms šalims. Todėl siūlomas pakeitimas nepadeda tinkamai spręsti problemų, kurios, Sąjungos ir jos valstybių narių nuomone, yra prioritetinės efektyvesniam Konvencijos taikymui užtikrinti; juo veikiau pradedama ilga ir sudėtinga procedūra Konvencijoje nustatyta tvarka ir jos šalims.

Nors Sąjunga ir nepritaria siūlomiems pakeitimams, ji turėtų ir toliau pabrėžti, kad šalys turėtų skatinti efektyviau taikyti sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūrą pagal Bazelio konvenciją. Tai reiškia, kad, be kita ko, galėtų būti nustatyti kiti atsakymo pateikimo pranešėjams terminai (visų pirma tranzito valstybėms), skatinama naudoti elektroninio keitimosi duomenimis sistemas arba į Bazelio konvencijos sistemą įtraukti sąvoką „išankstinį leidimą turinys įrenginiai“, kuri numatyta EBPO sprendime dėl tarpvalstybinio atliekų vežimo. Pagal Konvenciją jau vyksta keli procesai šiais klausimais, įskaitant pradėtą procesą dėl sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūros patobulinimo, kuris Sąjungos iniciatyva pradėtas 15-ajame Šalių konferencijos susitikime. Sąjunga turėtų pabrėžti šio proceso, kaip tam tikrų su Konvencijos įgyvendinimu susijusių klausimų sprendimo, svarbą ir pakviesti visas šalis jame dalyvauti.

Siūloma pozicija atitinka ES tikslą rodyti iniciatyvą skatinti visuotinį perėjimą prie žiedinės ekonomikos. Sąjungos pozicija reikalinga atsižvelgiant į tai, kad sritis, kuriai taikomi siūlomi Bazelio konvencijos pakeitimai, priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai. Iš tiesų siūlomų Bazelio konvencijos pakeitimų dalykas patenka į Sąjungos teisės aktų, t. y. Reglamento (ES) 2024/1157, visų pirma jo 9 straipsnio, taikymo sritį. Todėl siūlomi pakeitimai gali turėti įtakos bendroms taisyklėms arba pakeisti jų taikymo sritį, kaip apibrėžta SESV 3 straipsnio 2 dalyje, todėl jie priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „*nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą*“.

Sąvoka „*teisinę galią turintys aktai*“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „*gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį*“¹⁴.

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Bazelio konvencijos šalių konferencija yra Konvencija įsteigtas organas.

Aktai, kuriuos Šalių konferencija yra raginama priimti, turės teisinę galią. Jei numatomi aktai būtų priimti, jie būtų privalomi pagal tarptautinę teisę pagal Konvencijos 18 straipsnį ir galėtų labai paveikti ES teisės aktų, t. y. Reglamento (ES) 2024/1157 dėl atliekų vežimo ir Direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų, turinį. Šiuo reglamentu įgyvendinama Konvencija, *inter*

¹⁴ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

alia, nustatant eksporto iš Sąjungos, importo į ją ir vežimo iš vienos valstybės narės į kitą procedūras.

Numatomu aktu Susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su aplinkos apsauga. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 192 straipsnio 1 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 192 straipsnio 1 dalis kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės šalių konferencijos 17-ajame susitikime, dėl tam tikrų tos konvencijos straipsnių ir priedų pakeitimų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 1992 m. įsigaliojusią Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės (toliau – Konvencija) Sąjunga sudarė Tarybos sprendimu 93/98/EEB dėl 1989 m. kovo 22 d. Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės patvirtinimo Bendrijos vardu¹⁵;
- (2) Konvencijos 15 straipsnio 5 dalies b punkte nustatyta, kad Šalių konferencija nagrinėja ir prireikus priima Konvencijos pakeitimus;
- (3) Šalių konferencija 2022 m. birželio mėn. vykusiam 15-ajame susitikime ir 2023 m. gegužės mėn. vykusiam 16-ajame susitikime apsvarstė Rusijos Federacijos pateiktą pasiūlymą dėl Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pakeitimų. Šalių konferencija šio pasiūlymo svarstymą nusprendė atidėti iki kito Šalių konferencijos susitikimo;
- (4) 2024 m. spalio mėn. Rusijos Federacija pateikė šiek tiek pakeistą pasiūlymą aptarti 2025 m. balandžio–gegužės mėn. vyksiančiame 17-ajame Šalių konferencijos susitikime. Tuo pasiūlymu siekiama nustatyti 90 dienų terminą, per kurį importuojanti valstybė turi atsakyti apie atliekų vežimą informuojančiam pranešėjui, ir įtraukti kitus pakeitimus, kurie siūlomi kaip redakcinio pobūdžio pakeitimai;
- (5) 2022 m. birželio mėn. vykusiam 15-ajame Šalių konferencijos susitikime aptartas Sąjungos vardu pateiktas pasiūlymas iš dalies pakeisti Konvencijos IV priedą ir tam tikrus II ir IX priedų įrašus. Pasiūlymu siekiama, *inter alia*, iš dalies pakeisti ir aiškiau išdėstyti Konvencijos IV priede išvardytų tvarkymo operacijų apibūdinimus, visų pirma: įtraukti bendrą įvadą, kuriame aiškiai atskiriami terminai „operacija, kuri nėra regeneravimo operacija“, ir „regeneravimo operacija“; įtraukti įvadinius tekstus, paaiškinančius, ką reiškia operacijos, kurios nėra regeneravimo operacijos (IV priedo A skirsnis), ir regeneravimo operacijos (IV priedo B skirsnis); atnaujinti ir aiškiau išdėstyti operacijų apibūdinimus atsižvelgiant į mokslo, technikos ir kitus pokyčius, įvykusius nuo Konvencijos priėmimo 1989 m., ir įtraukus labai bendras nuostatas

¹⁵ OL L 39, 1993 2 16, p. 1.

užtikrinti, kad Konvencijos reikalavimai būtų taikomi ir visoms konkrečiai nepaminioms operacijoms. Šalių konferencija nusprendė toliau svarstyti šį pasiūlymą kitame Šalių konferencijos susitikime;

- (6) tikslinga dėl šių pasiūlymų nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 17-ajame Šalių konferencijos susitikime, atsižvelgiant į tai, kad jie, kaip Konvencijos teksto ir priedų pakeitimų pasiūlymai, turi teisinę galią. Jei numatomi aktai bus Šalių konferencijos priimti, jie bus privalomi Sąjungai ir gali daryti lemiamą poveikį Sąjungos teisei, visų pirma dėl jų gali reikėti iš dalies pakeisti Direktyvą 2008/98/EB¹⁶ ir Reglamentą (ES) 2024/1157¹⁷;
- (7) kalbant apie Rusijos Federacijos pateiktus pasiūlymus iš dalies pakeisti Konvencijos 6 straipsnio 2 dalį, Sąjunga neturėtų jiems pritarti, nes jie nepadėtų spręsti problemų, kurių sprendimą Sąjunga laiko prioritetiniu Bazelio konvencijos veikimui užtikrinti. Be to, tam, kad pagrindinio Konvencijos teksto pakeitimai įsigaliotų, reikia užbaigti ilgą ir sudėtingą procedūrą, todėl atrodo neproporcinga pradėti tokią procedūrą dėl pakeitimo, kurio pridėtinė vertė yra labai nedidelė arba jos nėra. Sąjunga veikiau turėtų toliau remti iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų efektyviau taikoma sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūra, kuri šiuo metu vykdoma pagal Konvenciją, užtikrindama, kad jos atitiktų bendrąją Sąjungos politiką bei tikslus ir dėl jų nereikėtų iš dalies keisti Konvencijos;
- (8) Sąjunga turėtų toliau pritarti pasiūlymo iš dalies pakeisti IV priedą ir tam tikrus II ir IX priedų įrašus priėmimui. Kad dėl šio pasiūlymo būtų pasiektas bendras sutarimas, Sąjunga taip pat turėtų būti lanksti, visų pirma dėl siūlomų priemonių, dėl kurių mažai tikėtina, kad bus sulaukta pakankamo pritarimo ir jos bus priimtose būsimoje Šalių konferencijoje. Tai apima, pavyzdžiui, diskusijų labiausiai ginčytiniais klausimais (pvz., parengimo pakartotiniam panaudojimui ir labai bendrų operacijų) atidėjimą, susitarimo dėl likusių pasiūlymo aspektų siekimą ir pritarimą galimiems kitų šalių siūlomoms pakeitimams, su sąlyga, kad jais būtų galima pasiekti tuos pačius tikslus, kurių siekiama Sąjungos pasiūlymais dėl Konvencijos IV priedo,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

- 1. Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 17-ajame Bazelio konvencijos šalių konferencijos susitikime, yra tokia:
 - (a) Sąjunga nepitaria Rusijos Federacijos pateiktiems Konvencijos 6 straipsnio 2 dalies pakeitimams; Sąjunga remia iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų efektyviau taikoma sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, procedūra, su sąlyga, kad jos atitinka bendrąją Sąjungos politiką bei tikslus ir dėl jų nereikia iš dalies keisti Konvencijos;
 - (b) Sąjunga toliau remia Konvencijos IV priedo ir tam tikrų II ir IX priedų įrašų pakeitimų priėmimą. Jei to reikia siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas bendras sutarimas dėl IV priedo pakeitimo, Sąjunga gali

¹⁶ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanči kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3–30).

¹⁷ 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1157 dėl atliekų vežimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1257/2013 ir (ES) 2020/1056 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1013/2006, (OL L, 2024/1157, 2024 4 30).

parodyti lankstumą ir sutikti nukrypti nuo 15-ajame Šalių konferencijos susitikime pateikto pasiūlymo, jei pakeitimu prisidedama prie priedo teisinio aiškumo didinimo ir Konvencijos kontrolės mechanizmų įgyvendinimo ir nepažeidžiama ES teisinė atliekų valdymo ir vežimo tvarka.

2 straipsnis

Atsižvelgdami į 17-ojo Šalių konferencijos susitikimo eigą, Sąjungos atstovai, pasikonsultavę su valstybėmis narėmis per koordinacinius pasitarimus vietoje, gali susitarti dėl 1 straipsnyje nurodytos pozicijos koregavimo.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė